

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*
(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на правосъдието Агенция по вписванията	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.01.2019 г. – 30.06.2019 г.	Дата: 11.01.2018 г.
Контакт за въпроси: Светла Стойкова Галина Димитрова	Телефон: 02/ 92 37 338 02/ 92 37 553

1. Дефиниране на проблема:

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Законът за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) не урежда изрично реда и срока за разглеждане на заявленията за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона счетоводството (ЗСч), чрез която предприятията, които не са осъществявали дейност през отчетния период, се освобождават от задължението за публикуване на годишния финансов отчет, консолидирания финансов отчет и годишния доклад за дейността си.

Липсата на изрична уредба относно срока за разглеждане на тази категория заявления налага разглеждането им по общия ред, установен в чл. 19, ал. 1 и 2 от ЗТРРЮЛНЦ, в резултат от което се създава претовареност и неефективност в работата на Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ) и в крайна сметка - забавяне при обработването и разглеждането на всички категории заявления за вписване, заличаване и обявяване, които се разглеждат по реда на постъпването им.

Налице е необходимост от изменение на ЗТРРЮЛНЦ, чрез което да се уредят изрично редът и срокът за разглеждане на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, които да позволят разглеждането им отделно от подлежащите на разглеждане в много кратки срокове заявления за обявяване на актове, за вписване и заличаване.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между

няколко органа и др.).

ЗТРРЮЛНЦ предвижда кратки срокове за разглеждане на подадените заявления от длъжностните лица по регистрация, които гарантират бързина и процесуална икономия на дейността по регистрацията, както и осигуряване на публичност: заявленията за вписване, заличаване и обявяване и актовете се разглеждат по реда на постъпването им и длъжностните лица по регистрация се произнасят *незабавно след изтичане на три работни дни от постъпването им* (чл. 19, ал. 1 и 2 от ЗТРРЮЛНЦ), а заявленията за първоначална регистрация на търговци се разглеждат *до края на следващия работен ден от постъпването им*. Изключение е допуснато относно разглеждането на заявления за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, което става по реда на постъпването им отделно от другите заявления (чл. 19, ал. 3 от ЗТРРЮЛНЦ).

Спазването на законоустановените срокове за разглеждане на заявленията е от значение за нормално функциониране на бизнеса – за възникване нови търговски субекти и отразяване на настъпили промени по партидата на вписани субекти, за обявяване на покани за свикване на общи събрания на акционерите, за извършване на справки чрез портала на ТРРЮЛНЦ, необходими на икономическите оператори и всички останали субекти, използващи ежедневно информационната система на ТРРЮЛНЦ, и в крайна сметка - за осигуряване на правната сигурност в гражданския и търговския оборот.

С § 15 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 92 от 2017 г.), беше изменена разпоредбата на чл. 38, ал. 9 от ЗСч (в сила от 01.01.2018 г.). Съгласно новата редакция на чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч предприятията, които не са осъществявали дейност през отчетния период, се освобождават от задължението за публикуване на годишния финансов отчет, консолидирания финансов отчет и годишните доклади, и това обстоятелство се декларира с декларация, която се публикува в търговския регистър в срок до 31 март на следващата година, без заплащане на държавна такса.

При прилагането на разпоредбата чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч през 2018 г. за заявяване на обстоятелства относно финансовата 2017 година възникнаха множество затруднения при тълкуването на разпоредбата и практическото ѝ изпълнение, тъй като законът не уреди изрично изискванията и сроковете за разглеждане на заявления с декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч. В резултат от това в ТРРЮЛНЦ постъпиха значителен брой заявления по образец съгласно приложение № Г1 за тяхното обявяване, които съобразно действащите правила на чл. 19, ал. 1 от ЗТРРЮЛНЦ подлежат на разглеждане наред със заявленията за вписване и заличаване на обстоятелства и обявяване на актове, вкл. и тези за първоначална регистрация. Към месец април 2018 г. се натрупа забава от около 20 дни при разглеждане на заявленията в сроковете по чл. 19, ал. 2, съответно и по чл. 19, ал. 3, изр. първо от ЗТРРЮЛНЦ. Забавата за разглеждане на заявленията в предвидените законови срокове беше преодоляна едва през месец октомври 2018 г., в резултат от полагане на извънреден труд от длъжностните лица по регистрацията.

С Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, издадена от министъра на правосъдието, (обн. в ДВ, бр. 88 от 2018 г.), беше утвърден нов вид заявление по образец съгласно приложение № Г3, чрез който се заявява декларацията по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч. Създаването на нов вид заявление е

съобразено с възможността за разглеждането му отделно от другите заявления за вписване, заличаване и обявяване, в случай на приемане на предложеното изменение на ЗТРРЮЛНЦ.

По данни на Националния статистически институт броят на неактивните субекти е между 150 000 и 200 000. В случай че не бъдат предприети законодателни мерки за уреждане на изискванията и сроковете за разглеждане на заявления за обявяване на декларацията по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, може да се очаква посоченият брой субекти, които не са осъществявали дейност през финансовата 2018 година, да предприемат действия за обявяване на декларации в информационната система на ТРРЮЛНЦ. Като последица от очакваното обявяване на голям брой декларации по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч ще настъпи отново натрупване на огромен брой заявления в Агенцията по вписванията за разглеждане от длъжностните лица по регистрация в началото на 2019 г. Предвид крайния срок за подаване на посочените декларации - 31 март на следващата година, се предполага кампанийност при подаване на заявленията за обявяване на декларации по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч в първото тримесечие на календарната година и съответно се очаква забавяне работата на регистрите при разглеждане на заявленията в предвидените срокове по чл. 19, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ.

Налице е необходимост от изменение на ЗТРРЮЛНЦ, чрез което да се уредят изрично редът и срокът за разглеждане на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, които да позволят разглеждането им отделно от подлежащите на разглеждане в много кратки срокове заявления за обявяване на актове, за вписване и заличаване.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Предвид обстоятелството, че изменението на чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, предвиждащо предприятията, които не са осъществявали дейност през отчетния период, да декларират това обстоятелство с декларация, която се публикува в търговския регистър в срок до 31 март на следващата година, е въведено сравнително скоро - с § 15 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 92 от 2017 г.), последваща оценка на нормативния акт, включително на разпоредбите на чл. 19, ал. 1 – 5 от ЗТРРЮЛНЦ по отношение на обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч. не е извършвана.

2. Цели: *Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?*

Проектът на Закон за изменение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗИ ЗТРРЮЛНЦ) има за цел да създаде изрична уредба относно срока за разглеждане на заявленията за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона счетоводството (ЗСч), чрез която предприятията, които не са осъществявали дейност през отчетния период, се освобождават от задължението за публикуване на годишния финансов отчет, консолидирания финансов отчет и годишния доклад за дейността си. По този начин се цели подобряване на организацията и

ефективността в работата на ТРРЮЛНЦ. Като крайна цел се очаква преодоляване на забавянето при обработването и разглеждането на всички категории заявления за вписване, заличаване и обявяване.

Предвид направените статистически проучвания и практическото приложение през 2018 г. на новата норма на ЗСч, се очаква броят на субектите, които могат да подават заявления за обявяване на декларация, че не са осъществявали дейност през предходната финансова година, в периода от 01 януари до 31 март на съответната година, да бъде между 100 000 и 200 000.

Съгласно предложеното изменение на чл. 19, ал. 3 от ЗТРРЮЛНЦ заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, когато това се изисква по закон, както и декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството, ще се разглеждат по реда на постъпването им отделно от другите заявления.

По този начин разглеждането на заявленията по образец съгласно приложение № Г3 за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч ще бъде подчинено на реда и срока, предвиден за разглеждане на заявленията по образец съгласно приложение № Г2 за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, когато това се изисква по закон.

Като определя ред и срок за разглеждане на заявленията за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, законопроектът цели да създаде предпоставки за своевременно разглеждане и обработване на заявленията, подадени в ТРРЮЛНЦ, чрез което се съобразява изискването за бързина и процесуална икономия на дейността по регистрацията – основен принцип съгласно чл. 2а от ЗТРРЮЛНЦ.

Като резултат от прилагането на новото правило за отделно разглеждане на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч се очаква предотвратяване и ограничаване на случаите на просрочено обявяване на други актове, които се отнасят до търговците, клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и до клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, за които е предвидено със закон, че подлежат на обявяване. Ще се осигурят предпоставки за нормално функциониране на бизнеса – за своевременно вписване на нови търговски субекти и настъпили промени по партидата на вписани субекти, за обявяване на покани за свикване на общи събрания на акционерите, за извършване на справки чрез портала на ТРРЮЛНЦ, необходими на икономическите оператори и всички останали субекти, използващи ежедневно информационната система на ТРРЮЛНЦ, и в крайна сметка - за осигуряване на правната сигурност в гражданския и търговския оборот.

3. Идентифициране на заинтересованите страни: *Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).*

Заинтересованите страни от проекта на Закон за изменение на ЗТРРЮЛНЦ са:

- Всички субекти, които подлежат на регистрация в ТРРЮЛНЦ, в т.ч. търговци, търговски дружества, клонове на чуждестранни търговци, кооперации и други видове субекти, приравнени на търговци, включително европейски обединения и формирания, юридически лица с нестопанска цел - сдружения и фондации, народни читалища и клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, за които ще

бъде гарантирано извършване на вписване или обявяване в регистрите на заявления в определените от ЗТРРЮЛНЦ срокове. Към месец декември 2018 г. в ТРРЮЛНЦ са регистрирани над 953 000 субекта, от които приблизително 12 000 акционерни дружества, 650 000 дружества с ограничена отговорност, 3500 кооперации, 267 000 еднолични търговеца, 10300 юридически лица с нестопанска цел и т.н.

- Министерството на правосъдието и Агенцията по вписванията, за които възникват задължения за осигуряване практическото приложение на законодателните изменения.

4. Варианти на действие: *Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие".*

Вариант за действие 1 „Без действие“

Ако проектът на Закон за изменение на ЗТРРЮЛНЦ не бъде приет, заявленията за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 2, т. 2 от ЗСч следва да се разглеждат от длъжностно лице по регистрацията наред със заявленията за вписване, заличаване и обявяване на други актове, по реда на постъпването им.

В резултат от това ще бъде невъзможно своевременното разглеждане и обработване на всички заявления, подадени в ТРРЮЛНЦ, включително за вписване на първоначална регистрация на нови субекти, за вписване на промени по партидите на вписани субекти, за обявяване на покани за свикване на общи събрания и на други актове, които се отнасят до търговците, клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и до клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, за които е предвидено със закон, че подлежат на обявяване.

Вариант за действие 2 „Приемане на предложените промени“

С приемане на проекта на Закон за изменение на ЗТРРЮЛНЦ ще бъде създадена изрична правна уредба на реда и срока за разглеждане на заявленията за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч. Съгласно предложеното изменение на чл. 19, ал. 3 от ЗТРРЮЛНЦ, заявленията за обявяване на годишните финансови отчети и доклади, когато това се изисква по закон, както и декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от Закона за счетоводството, се разглеждат по реда на постъпването им отделно от другите заявления.

По този начин ще бъдат създадени условия за своевременно разглеждане и обработване на заявленията, подадени в ТРРЮЛНЦ, чрез което се съобразява изискването за бързина и процесуална икономия на дейността по регистрацията – основен принцип съгласно чл. 2а от ЗТРРЮЛНЦ. Ще се осигурят предпоставки за нормално функциониране на бизнеса – за своевременно вписване на нови търговски субекти и настъпили промени по партидата на вписани субекти, за обявяване на покани за свикване на общи събрания и други актове, за извършване на справки чрез портала на ТРРЮЛНЦ, необходими на икономическите оператори и всички останали субекти, използващи ежедневно информационната система на ТРРЮЛНЦ, и в крайна сметка - за осигуряване на

правната сигурност в гражданския и търговския оборот.

С приемането на предложението ще се обезпечи ефективното извършване на предоставяните от Агенция по вписванията услуги, свързани със задължението на търговците и юридическите лица с нестопанска цел да обявяват в ТРРЮЛНЦ информация за тяхното икономическо състояние.

Вариант за действие 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени:

Не е възможно предприемането само на организационни и други мерки. Необходимо е ясно и изчерпателно уреждането на проблема чрез изменение на действащия ЗТРРЮЛНЦ.

Предприемането само на организационни или други мерки, като например промени в режима на работа, даване на указания, установяване на определени практики, не е от естество да създаде ясни правила и ефективност на работата при разглеждане на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, нито ще бъде съобразено с принципите на бързина и процесуална икономия на дейността по регистрацията. Няма да се гарантира правната сигурност. Проблемите, възникнали през 2018 г., посочени в съответните подразделения на настоящия формуляр за предварителна частична оценка на въздействието, са показателен пример за това.

5. Негативни въздействия: *Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.*

Спрямо вариант 1 „Без действие“

Идентифицираното негативно въздействие спрямо заинтересованите страни включва следните рискове:

- Невъзможност за обработване в законовите срокове на заявления за вписване и заличаване на обстоятелства и обявяване на актове, вкл. и за вписване на първоначална регистрация.
- Невъзможност за ползване и предоставяне в определените в ЗТРРЮЛНЦ срокове на услугите от страна на Агенция по вписванията, свързани със задължението на търговците и юридическите лица с нестопанска цел да обявяват в ТРРЮЛНЦ информация за тяхното икономическо състояние.

Спрямо вариант 2 „Приемане на предложените промени“

Не се очаква негативно въздействие на предложените промени по отношение на

предприятията, които не са осъществявали дейност през предходната финансова година, във връзка с обстоятелството, че подадените от тях заявления ще се обработят в различен срок от този предвиден в чл.19, ал.2 и чл.19, ал.3, изр. първо от ЗТРРЮЛНЦ. Изменението на ЗТРРЮЛНЦ не създава задължения за извършване на определени действия или разходи за посочените субекти.

Спрямо вариант 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени:

Негативните въздействия при прилагане само на организационни и други мерки без нормативни промени биха довели до претовареност и неефективност в работата ТРРЮБНЦ и до забавяне при обработването и разглеждането на всички категории заявления за вписване, заличаване и обявяване, които се разглеждат по реда на постъпването им.

6. Положителни въздействия: *Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.*

Спрямо Вариант 1 „Без действие“ не биха могли да бъдат посочени положителни въздействия, тъй като този вариант ще доведе до празнота и неяснота в нормативната уредба при прилагане на нормата, предвиждаща задължение за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч. в ТРРЮЛНЦ от субектите, неосъществявали дейност през предходната финансова година.

Спрямо Вариант 2 „Приемане на предложените промени“ се идентифицират положителни въздействия, произтичащи от предлаганите промени, свързани с нормативно регулиране на сроковете, в които се разглеждат заявленията за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч в ТРРЮЛНЦ.

Спрямо различните заинтересовани страни, идентифицираните положителни въздействия се изразяват в:

- За всички субекти, които подлежат на регистрация в ТРРЮЛНЦ ще бъде осигурена възможност за извършване на вписване или обявяване в регистрите на заявления в определените от ЗТРРЮЛНЦ срокове.
- За Министерството на правосъдието и Агенцията по вписванията се създава възможност за предоставяне в определените в ЗТРРЮЛНЦ срокове на услугите, предоставяни от ТРРЮЛНЦ.

Спрямо Вариант за действие 3 „Предприемане на организационни и други мерки без нормативни промени:

При непредприемане на нормативни промени положителни въздействия върху пряко и косвено заинтересованите страни не се очакват.

7. Потенциални рискове: *Посочете възможните рискове от приемането на*

нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не са идентифицирани потенциални рискове от приемането на предложените промени.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали**
- Няма ефект

Ще се осигурят предпоставки за по-добро функциониране и улеснения на бизнеса чрез своевременното вписване на нови търговски субекти и настъпили промени по партидата на вписани субекти, своевременното обявяване на покани за свикване на общи събрания и други актове, както и възможност за извършване на справки чрез портала на ТРРЮЛНЦ с актуална информация относно статута на вписаните субекти и обявените актове, необходими на икономическите оператори и всички останали субекти, използващи ежедневно информационната система на ТРРЮЛНЦ.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

С проекта на Закон за изменение на ЗТРРЮЛНЦ не се създават нови регулаторни режими. Чрез него се внася яснота в реда и сроковете за разглеждане на заявления за обявяване на декларация по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, като се предвиди те да се разглеждат по реда, предвиден за разглеждане на заявленията за обявяване на годишни финансови отчети и доклади за дейността, отделно от заявленията разглеждани в сроковете по чл. 19, ал. 2 и по чл. 19, ал. 3, изр. първо от ЗТРРЮЛНЦ.

9. Създават ли се нови регистри?

Не.

Когато отговорът е "да", посочете колко и кои са те

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- Актът засяга пряко МСП
- Актът не засяга МСП
- Няма ефект**

Като урежда изрично ясно реда и срока за разглеждане на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч, законопроектът не създава нови задължения или административна тежест на МСП. Предприятията, които не са осъществявали дейност през отчетния период, включително и МСП, ще подават заявления за обявяване на декларациите по досегашния ред и срокове, а разглеждането им отделно не поражда

правни последици за тях.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

12. Обществени консултации: *Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.*

Провеждането на обществени консултации на проекта на Закон за изменение на ЗТРРЮЛНЦ по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове ще има за цел да събере коментари и предложения от засегнатите страни, свързани с промяната в реда и срока за разглеждане на заявленията за обявяване на декларациите по чл. 38, ал. 9, т. 2 от ЗСч. Индикативният график за обществените консултации е в рамките на 30 дни от публикуването на проекта на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

.....

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Любомир Талев, директор на дирекция „Съвет по законодателство“

Дата:01.2019 г.

Подпис: